

Предшколска установа “Рада Миљковић” Деспотовац
Број: 884
Датум: 24.08.2022.г.

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Август 2022.године

Садржај

1.Портрет установе.....	2
1.1.Локално окружење.....	3
1.2. Услови рада и организациона структура установе.....	4
1.3.Култура установе мисија и мото установе.....	4
2.Предшколска установа као место реалног програма васпитно-образовног рада.....	5
2.1.Програм рада са децом као израњајући програм заједничког живљења.....	6
2.2. Врсте програма и услуга.....	6
2.3.Физичко окружење као димензија програма.....	6
3.Предшколска установа као место демократске инклузивне праксе.....	6
3.1.Партнерство са породицом.....	7
3.2.Повезаност са локалном заједницом.....	8
3.3.Рад са децом и породицима из осетљив група.....	8
3.4.Транзиција и континуитет у образовању.....	9
4.Предшколска установа као место рефлексивне праксе.....	9
4.1.Заједница рефлексивне праксе:развој праксе, професионални развој и јавна деловања.....	10
4.2.Праћење и вредновање остваривања предшколско програма.....	10

На основу члана 119. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" број 88/2017, 27/2018-др.закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021), члана 16-18. Закона о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник РС" број 18/2010, 101/2017, 113/2017, 10/2019 и 129/2021) и члана 31. Статута Предшколске установе "Рада Миљковић" – Деспотовац, Управни одбор Установе на седници одржаној дана 24.08.2022. године, донео је

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Уводне напомене

Основна полазишта за израду предшколског програма Предшколске установе "Рада Миљковић" Деспотовац су:

- Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" бр. 88/2017, 27/2018-др.закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021);
- Закон о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник РС" број 18/2010, 101/2017, 113/2017-др.закон, 10/2019, и 129/2021);
- Правилник о основама програма предшколског васпитања и образовања ("Службени гласник РС- "Просветни гласник" бр.16/2018);
- Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника у предшколској установи ("Просветни гласник" бр. 5/2012 и 6/2021);
- Правилник о стандардима компетенцијама за професију стручног сарадника у предшколској установи и њиховог професионалног ратвоја ("Службени гласник РС- "Просветни гласник" бр.3/2021);
- Правилник о ближим условима за остваривање различитих облика и програма васпитно-образовног рада и других облика рада и услуга које остварује предшколска установа ("Службени гласник РС" број 80/2021.);
- Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника ("Службени гласник РС" број 19/2021.);
- Правилник о протоколу поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.("Службени гласник РС" број 46/2019.);
- Правилник о стандардима квалитета рада установа ("Службени гласник РС – Просветни гласник" број 14/2018),
- Правилник о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи ("Службени гласник РС", број 39/2018);
- Праволник о ближим условима и начину остваривања неге и превентивно-здравствене заштите деце у предшколској установи ("Службени гласник РС", број 112/2017);
- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности ("Службени гласник РС", број 65/2018);
- Правилник о вредновању квалитета рада установе ("Службени гласник РС", број 10/2019);
- Правилник о стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја ("Службени гласник РС- "Просветни гласник" бр.16/2018);
- Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање ("Службени гласник РС", број 74/2018);
- Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом ("Службени гласник РС", број 80/2018);
- Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе ("Службени гласник РС- "Просветни гласник" бр.1/2019);
- Правилник о моделу установе ("Службени гласник РС", број 10/2019);
- Правилник о врсти, називу, садржају и изгледу образаца евиденција и јавних исправа и начину њиховог вођења, попуњавања и издавања у предшколској установи ("Службени гласник РС", број 63/2019);
- Правилник о мерилима за утврђивање економске цене програма васпитања и образовања у предшколским установама ("Службени гласник РС", број 87/2021);
- Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника ("Службени гласник РС", број 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015, 48/2016 и 9/2022);

Предшколски програм предшколске установе "Рада Миљковић" заснован је на анализи стања уз поштовање законских докумената.

У изради програма један од важних критеријума су простор, опрема, кадар и окружење. Простор даје различиту слику: да ли се одвија у вртићу, у школи, месној заједници или неком другом простору. Школске просторије су адаптиране и прилагођене потреби и намени за боравак деце. У појединим местима су наменски грађене просторије односно објекти за боравак деце. Уколико је општи циљ доступност вртића свој деци он је донекле и остварен. Уколико треба да одговори концепцији предшколског васпитања и образовања, који се заснива на начелима и принципима који на прво место ставља дете, биће потребно време да предшколски програм одговара правој сврси.

1. ПОРТРЕТ УСТАНОВЕ

1.1. ЛОКАЛНО ОКРУЖЕЊЕ

Деспотовац је градско насеље у Србији у општини Деспотовац у Поморавском округу. У свом источном делу Општина је брдско планинског карактера оивичена венцима Кучајских планина, док је западни део равничарског карактера и погодан је за пољопривредну производњу. Скоро целом дужином територије Општине протиче река Ресава. Деспотовац је град деспота Стефана Лазаревића који данас представља центар Горње Ресаве. На 20 километара од самог града, као и од манастира Манасије, налази се Ресавска пећина коју називају и ресавском лепотицом. У непосредној близини нашег вртића налази се Основна школа "Деспот Стефан Високи" што нам омогућава сталну сарадњу између васпитача и учитеља.

Дечји вртић као Установа основан је 1979. године. Рад је почео у новоизграђеном објекту у Деспотовцу са мањим бројем деце, васпитних група и стручних радника. Од свог настанка је тежила усавршавању васпитно – образовног рада пратећи нове методичке, педагошке и друштвене тенденције. Савремена друштвена кретања су указивала на све већу потребу отварања нових васпитних група и проширење објекта у Деспотовцу. Након отварања Вртића у Деспотовцу већ 1980. године је започео рад са забавишном групом у Јасенову, а 1981. године у Плажану. Вртић у Ресавици је почео са радом 1982. године. Забавишна васпитна група у Великом Поповићу ради од 1985. Године, у Ломници од 1986. године, у Стењевцу од 1992. године, а од 1.09.1996. године отворена је васпитна група у Медвеђи.

Сталне реформе у систему васпитања и образовања подразумевају све већи обухват предшколске деце јер се и граница за полазак у школу помера наниже па самим тим значај ове делатности постаје све већи. Од 2000. године ради предшколска група у Балајнцу, од 2006. године раде предшколске групе у Липовици, Пањевцу, Сладаји, Стрмостену и Богави. Од 2007. године раде групе у Витанцу, Грабовици а по две године су радиле групе у Буковцу и Трућевцу. Од 2008. године ради група у Језеру. У Сењском Руднику група је почела са радом од 2008. године. У Војнику, 2008. године почео је са радом (целодневни и полудневни боравак деце), али због сталног смањења броја деце 2013/2014. радне године престала је потреба за радом васпитних група у објекту у овом месту. Од 2009. године почела је са радом група у Поповњаку. Почетком 2011. године у Деспотовцу су проширени капацитети централног објекта вртића. У 2010. години почела је са радом предшколска група у Миливи у реновираној школи, а 2011. године почела је са радом предшколска група у Бељајци и због малог броја деце радила само годину дана. У радној 2012/2013. години почела је са радом предшколска група у Златову а у 2014/2015. години поново у Буковцу.

Основни подаци Установе:

Назив: Предшколска установа "Рада Миљковић"

Улица: Бељаничка бр.1

Поштански број: 35213

Град: Деспотовац

Мејл: vtic.despotovac@gmail.com

Телефон: 035/611125

Сајт: [Предшколска установа Рада Миљковић \(radamiljkovic.rs\)](http://Предшколска_установа_Рада_Миљковић_(radamiljkovic.rs)) <https://www.radamiljkovic.rs>

Фејсбук страница: PU Rada Miljkovic

Установа носи име народне хероине Раде Миљковић.

Предшколска установа пружа услуге у наменски изграђеним објектима у Деспотовцу, Ресавици, Јасенову, Великом Поповићу и Ломници као и у 24 припремне предшколске групе на територији општине Деспотовац.

Основни задатак васпитно-образовног рада са децом до три године, базиран је на унапређивању целокупног телесног, интелектуалног и социо - емоционалног развоја деце тог узраста. Ритам живота и рада у свакој јасленој групи прилагођава се узрасту деце, уз поштовање индивидуалних потреба сваког детета посебно.

У контексту нових Основа програма и конципирању вртића као отвореног система васпитања, иде се у правцу све веће флексибилности, по питању доласка деце у вртић и колико год је могуће, поштовања радних обавеза родитеља.

Програм који доминира у васпитно-образовном раду наше Установе, усмерен је ка детету и захтева потпуно ангажовање његовог психофизичког потенцијала, отворен приступ и партнерски однос свих интересних група.

Данас је наша Установа модерна Установа која, у складу са развојним потребама и могућностима деце, интересовањима родитеља и друштва као целине, доприноси остваривању општег и јединственог образовања и васпитања.

1.2. УСЛОВИ РАДА И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА УСТАНОВЕ

Радно време Установе је прилагођено радном времену корисника услуга. Рад се одвија свих 12 месеци у години без прекида. Установа ради од 06 до 16 часова, осим за време државних празника и ванредних ситуација (чак и тада организује онлајн активности за децу и даје подршка породици). Установа прати упутства надлежних институција и локалне самоуправе у ванредним околностима.

Припремни предшколски програм ван установе се одвија 4 сата дневно и групе имају мешовиту структуру (од три године до поласка у школу), тако да је васпитно-образовни рад комбинованог типа. Обавезни програм у години пред полазак у школу остварује се сваког радног дана у периоду од 08 до 12 часова и бесплатан је за децу тог узраста, чији су се родитељи определили за обавезан четворочасовни програм.

Радна година почиње 1. септембра, а завршава се 31. августа. Рад у групама у којима се реализује програм у години пред полазак у школу усклађен је са Календаром образовно-васпитног рада, почиње 1. септембра и завршава се онда када МПНТР прописује.

Што се тиче годишњих одмора, радници установе свој одмор користе током летњег периода по распореду направљеном у зависности од броја долазеће деце током летњег периода (јун, јул, август) и организацијом рада која не трпи. Васпитачи који раде ван седишта, у летњем периоду, су ангажовани радом у предшколским групама у седишту установе у Деспотовцу (по распореду који прави директор Установе и координатори вор-а заједно са стручним сарадником).

Број и квалификациона структура запослених радника је усаглашена са нормативима кадрова, Законом о основама система васпитања и образовања и важећим подзаконским актима.

Унутрашња организација рада утврђена је на начин на који се обезбеђује законитост, ефикасно и благовремено остваривање радних обавеза, ефикасно руковођење и стални надзор над обављањем послова у организационим јединицама.

Језик на којем се остварује васпитно-образовни рад је српски.

Упис деце врши се у складу са Правилником о условима за пријем, уписа, боравка и испис деце ПУ "Рада Миљковић" Деспотовац. Упис је током целе године за децу млађег узраста. Захтев за упис деце подноси се електронским путем на порталу е-управа у оквиру е-вртиц.

Послови у Установи систематизовани су у следеће групе:

За обављање послова неге, васпитно-образовног рада, превентивне здравствене заштите, руководствених, управних, административних и помоћно техничких послова ангажовано је 63 запослена на неодређено време и 22 запослена на одређено време.

Директор - руководи радом Установе у складу са законом.

Васпитно особље - обавља васпитно-образовни рад, а чине га васпитачи, медицинске сестре-васпитачи, стручни сарадник и сарадник за превентивну здравствену заштиту.

Дипломирани правник обавља правне, кадровске и административне послове.

Секретар обавља управне и нормативно-правне послове.

Рачуноводствено-административно особље обавља рачуноводствене и административне послове и послове набавке.

Послове безбедности и здравља на раду и противпожарне заштите обавља службеник за безбедност и здравље на раду и ППЗ.

Особље за припремање и сервирање хране (кухињско особље) обавља послове припремања и сервирања хране.

Помоћно-техничко особље обавља послове чишћења и хигијенизацију просторија и послове техничког одржавања.

Квалификациона структура запослених

Р.Б.	Назив радног места	ОШ	ПК-II	КВ-III	ССС-IV	ВКВ-V	VI -ВШС	VII -ВСС
1	Директор						1	
2	Педагог							1
3	Секретар							1
4	Васпитач						33	14
5	Медицинска сестра-васпитач				9			
6	Сарадник за превентиву						1	
7	Сарадник за исхрану						1	
8	Шеф рачуноводства							1
9	Дипломирани економиста за							1

	финансијско послове	рачуноводствене послове							
10	Референт за финансијско рачуново.послове-финансијски књиговођа				1				
11	Контиста –рачачуноводствени референт				1				
12	Контиста				1				
13	Дипломирани правник за правне, кадровске и административне послове	/	/	/		/	/		1
14	Службеник за послове заштите, безбедности и здравља на раду								1
15	Руководилац послова јавних набавки								1
15	Магационер/економ				1				
17	Магационер/економ у Ресавици				1				
18	Главни кувар			1					
19	Кувар/посластичар			2	1	1			
20	Кувар/посластичар у Ресавици		1						
21	Домар /мајстор одржавања			1	1				
22	Спремачица	5							
23	Спремачица у Ресавици	1							
		6	1	4	16	1	36	21	
УКУПНО 85									

1.3. КУЛТУРА УСТАНОВЕ

Наша мисија одређена је вредносним полазиштима „Година узлета“ – основа програма предшколског васпитања и образовања и одсликава оно у шта верујемо и што сматрамо вредним и важним, оно чему, као значајан део живота деце и породица, тежимо. Ми у ПУ „Рада Миљковић“, својим стручним компетенцијама и расположивим ресурсима, у партнерству са породицом, стварамо безбедно, пријатно и подстицајно окружење за боравак деце, код њих подстичемо самосталност, поверење у себе, радозналост, жељу за сазнавањем, креативност и слободу у изражавању мисли и осећања.

Перспектива детета је основни покретач у грађењу програма заснованог на интегрисаном учењу и игри. Уважавамо дечију иницијативу и интересовања. Градимо културу уважавања и узајамне сарадње, тимски рад и поделу лидерства. Подстичемо континуиран професионални развој, аутономију, креативност и професионалност и проактивно заступамо интересе деце и породица. Негујемо осећање припадности локалној заједници, толеранцију и поштовање различитости.

Мото: ПУ „Рада Миљковић“ је заједничко место дружења и живљења деце као и одраслих, заједнички свет учења кроз игру и истраживања, кроз размену искустава, уважавањем и подршком једни другима, а одраз тога је на деци и у простору вртића у којем заједно стварамо!

2. ПРЕДШКОЛСКА УТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА

2.1. ПРОГРАМ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА СА ДЕЦОМ КАО ИЗРАЊАЈУЋИ ПРОГРАМ ЗАЈЕДНИЧКОГ ЖИВЉЕЊА

Предшколска установа „Рада Миљковић“ се континуирано развија у правцу демократске, инклузивне и рефлексивне праксе, градећи реални програм у конкретном контексту, заједничким учешћем деце и одраслих. Усмерени смо да подржимо добробит деце, породице и аутономију, креативност и професионалност практичара. Програм се гради кроз заједничко учешће свих учесника - деце породице и васпитача, у конкретном контексту заједнице којој сви припадамо, полазећи од концепције Основа програма. Програм није унапред прописан, већ је израњајући, јер се односи на конкретну децу, њихове породице и развија се уз уважавање специфичности животног окружења породица и вртића.

Циљ предшколског васпитања и образовања у односу на дете је подршка добробити детета кроз односе и делање. Наша установа је, вођена овим општим циљем, поставила развојне циљеве који су усмерени на

стварање подстицајног окружења за развој и учење деце, грађење квалитетних односа међу децом, одраслима и са локалном заједницом, развијање програма који ће бити заснован на реалним животним искуствима деце и усмерен на ситуације које су за њих смислене, уз оснаживање рефлексивности и тимског рада практичара и повезивање у истраживачку заједницу која гради квалитет предшколског васпитања и образовања.

Смернице за креирање квалитетног реалног програма налазимо у принципима који су дати у „Годинама узлета“:

- принцип усмерености на односе,
- принцип животности,
- принцип интегрисаности,
- принцип аутентичности,
- принцип ангажованости и
- принцип партнерства.

Принципи развијања реалног програма подржавају грађење и неговање односа уважавања, сарадње, одговорности и заједништва. Заједништво је организовано око смислених ситуација (интегрисаног) учења које израђају из искуства, питања, догађаја, збивања у групи и заједници. Сваки члан заједнице је уважен у својој аутентичности. Негује се индивидуализовани приступ сваком детету, уз подршку деци са сметњама у развоју и инвалидитетом и деци из других осетљивих група. У развијању програма фокус је на уважавању перспективе деце и породице и повезивању са локалном заједницом. Планирање и документовање. Планирање васпитно-образовног процеса настаје и развија се у заједништву деце, родитеља и васпитача. Програм који настаје је смислено повезан са контекстом и истраживањима релевантим деци и одраслима у заједници.

Планирање је тематско или пројектно, засновано на интегрисаном приступу учењу, у коме постоји јединство доживљаја, мисли и делања. Процес планирања је стваралачки (није унапред дат) и одражава реалност живота групе, смислен је заједници и доноси измене у простору и креираним ресурсима. Идеја за тему/пројекат може да проистекне из заједничких искустава која деле деца и одрасли, из дечје игре, из проблематике која заокупља децу, из уочених потреба и запитаности деце и васпитача, из различитих догађаја у вртићу или окружењу. У процес планирања укључени су и родитељи, а васпитач планира места у локалној заједници у којима деца могу да проширују искуства везана за тему или пројекат.

Циљ у планирању није долажење до брзог решења, или овладавање специфичним знањима, већ осмишљавање подршке процесу учења засноване на принципима развијања реалног програма.

Документовање омогућава видљивост програма и учења и развоја деце. Видљивост процеса учења је пре свега потребан деци како би могли да посматрају свој напредак у учењу, да договарају и праве претпоставке о будућем смеру истраживања. Сврха документовања је и континуирано грађење квалитета програма кроз критичко преиспитивање и рефлексивни приступ.

2.2. ВРСТЕ ПРОГРАМА И УСЛУГА

Понуда програма и услуга ПУ „Рада Миљковић“, кроз сарадњу са локалном заједницом и родитељима, континуирано ради на видљивости рада установе и промоцији значаја раног развоја. У оквиру редовних програма осмишљавамо и стварамо различите начине за пружање додатне подршке деци и породици и дајемо прилику деци да учествују у животу заједнице и користе могућности које она нуди као подстицај за учење и рани развој у циљу добробити читавог друштва.

Облици рада:

У оквиру делатности Установе организовани су различити облици рада са децом: целодневни боравак за децу узраста 1-5,5 година, четворочасовни припремни програм, полудневни боравак, специјализовани и посебни програми.

Предшколска установа, уважавајући интересовања и потребе деце, оставарује посебне, специјализоване и друге програме и облике рада у складу са законом.

У установи се као специјализовани програм, организује ликовни атеље, у адаптираној просторији ПУ „Рада Миљковић“. Програм је намењен деци узраста од три године до поласка у школу.

Други програми и облици рада у предшколској установи, пригодни и повремени:

- радионице за стручне раднике
- активности физичког васпитања
- драмско стваралаштво
- ликовне активности

- активности из области ритмике
- активности музичког васпитања
- програм "Дечије недеље"
- програм обележавања спортског дана "Олимпијаде"
- крос РТС-а
- програм "Ликовне колоније"
- учешће на фестивалима "Цврчак" и "Дедар", Смедерево
- програм поводом обележавања новогодишњих празника
- програм приликом обележавања Дана установе
- програм и приредба поводом обележавања Осмог марта
- програм за пензионере у сарадњи са Локалном заједницом
- програм завршне приредбе у част испраћаја предшколаца

Рад у Установи одвија се у два објекта у Деспотовцу, улица Бељаничка број 1, у вртићу "Чаролија" и вртићу "Пчелица" у вртићу "Зујалица" у Ресавици, улица Лоле Рибара бб, у објекту вртића у Јасенову "Сунце" у објекту вртића у Великом Поповићу "Лептирић".

Поред ових организационих делова Установа обавља рад и у издвојеним одељењима и селима: Плажане, Милива, Стењевац, Јеловац, Медвеђа, Сладаја, Стрмостен, Двориште, Поповњак, Златово, Пањевац, Сењски Рудник, Језеро, Липовица, Трућевац, Буковац, Грабовица и Витанце.

2.3. ФИЗИЧКО ОКРУЖЕЊЕ КАО ДИМЕНЗИЈА ПРОГРАМА

Простори наших вртића су различити по величини и капацитету, неки се налазе у урбаним деловима града ("Чаролија" и "Пчелица"), а други су у природном окружењу. Сви вртићи имају дворишта и/или терасе. Оно што је заједничко за све просторе јесте да су безбедни и предвидиви, отворени и доступни. У оквиру сваког вртића, сви простори, унутрашњи и спољашњи су повезани и међусобно интегрисани, са флексибилном наменом. Простор одражава концепцију програма и нарочита пажња се посвећује сталном реструктурирању, развијању и обогаћивању простора, у партнерству са породицом и локалном заједницом.

Простор реалног програма није само радна соба. Он обухвата и свакодневно коришћење отвореног простора за игру и учење, заједничке просторе у вртићу, који пружају могућности за различите начине сусретања и заједничког учешћа деце различитих узраста и других одраслих, као и различита места у локалној заједници. Простор је променљив и динамичан. Приступачан је деци, подстицајан, инспиративан и омогућава деци да бирају активности и садржаје и начине груписања - могу да раде заједно и сарађују, али и да се осаме и да самостално користе материјале на различите начине. Деца имају могућност да реорганизују простор, уређују га, истражују, креирају, стварају. На тај начин деца граде лични и групни идентитет и добијају прилику да се осете уважено и одговорно, а пре свега имају мноштво прилика да уживају и да се радују. Простор је организован тако да садржи различите просторне целине. Промене у простору резултат су истраживања иницираних децијим питањима, игром и пројектима које као мале заједнице развијају. Материјали који се могу наћи у простору су природни, дрвени, пластични, рециклажни и други који омогућавају вишенаменско коришћење и подстичу децу машту и креативност. Осим играчака и материјала са вишенаменском употребом (рестлова), у простору се могу пронаћи и реални предмети који омогућавају деци непосредан доживљај стварности.

Двориште и сви простори вртића су места за игру и учење и одражавају концепцију Основа програма. Функције свега изложеног у простору су истраживање, видљивост програма, персонализованост (даје слику идентитета групе и појединаца), и подстицање заједничког учешћа свих актера (деце и одраслих у вртићу и заједници). Временска организација је флексибилна у односу на структурирање редоследа и трајања различитих ситуација и активности у вртићима. Дневни ритам активности је устаљен, што омогућава предвидљивост и помаже деци да стекну дневне рутине.

Свакодневне активности (обедовање, спавање, боравак напољу...) се планирају у дијалогу са породицом и локалном заједницом, а у складу са потребама деце. Уважавају се индивидуалне разлике (у вези са исхраном, одмором) које подржавају децу добробит. Промисли се о начинима договарања са децом о правилима везаним за рутине и подстиче самосталност деце у обављању рутине.

3. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ

3.1. ПАРТНЕРСТВО СА ПОРОДИЦОМ

Породица је примарни и најважнији васпитач деце. Партнерство са породицом се гради кроз узајамно

поверење и поштовање, сталну отворену комуникацију и дијалог, као и препознавање и уважавање јединственог доприноса и снага сваке стране путем неговања емпатије, осетљивости и уважавања различитих перспектива. Оно се огледа и у заједничком доношењу одлука, као и спремности на договоре и промене. Неговањем рефлексивности у раду практичари унапређују своје компетенције које се односе управо на развијање партнерства са породицом, кроз дијалог и размену у оквиру малих заједница практичара на нивоу вртића и установе.

Родитељи су укључени у процес рада и вредновања квалитета Установе у оквиру следећих саветодавних и стручних тела: Савет родитеља, Тим за развојно планирање, и Тим за самовредновање, а у наредном периоду настојаћемо да представнике родитеља укључимо и подстакнемо на активност и у осталим тимовима у установи. Разматрајући актуелна питања из живота Установе која се тичу њихове деце, породице учествују у доношењу одлука, решавању проблема, превазилажењу изазова, унапређивању квалитета рада. Поред учешћа родитеља у раду саветодавних и стручних тела, подржава се активно учешће породице у непосредном животу и раду вртића. Стварају се могућности и прилике да породице одлучују и активно доприносе васпитању и образовању своје деце: родитељски састанци, осмишљавање и реализовање различитих радионица, неговање родитељских иницијатива, часопис за родитеље деце јасленог узраста, креирање постера, штампаних и видео материјала којима се родитељи позивају на учешће.

Партнерство се гради од почетка, већ на првим родитељским састанцима. Припремљени су и флајери о процесу адаптације, игри, иницијативи, организацији живота и рада у вртићу; упитници о навикама и особинама детета. Индивидуални (саветодавни, информативни...) разговори и подршка родитељским компетенцијама од стране васпитача, мед. сестара-васпитача и стручног сарадника су породици на располагању свакодневно. Континуирано се остварује сарадња и размена информација о развоју и напредовању и социјалном функционисању детета унутар наших вртића и са другим институцијама које се баве бригом о деци (школа, Центар за социјални рад, интересорна комисија), током свих транзиционих периода.

3.2. ПОВЕЗАНОСТ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Локална заједница чини друштвени и културни контекст у коме дете одраста, као и шире окружење које обухвата физичку и социјалну средину (различите установе, институције, организације, различите социјалне групе). За дете је заједница пре свега његово непосредно окружење - породица, вртић и друге институције и места које посећује (Дом здравља, места за изласке и забаву, продавнице, игралишта и сл.).

Захваљујући свом проактивном приступу, предшколска установа „Рада Миљковић“ је видљиви субјект, активан партнер и учесник у дешавањима у граду. Деца учешћем у заједници, користећи њене ресурсе и просторе, развијају нова знања, осећање припадности и заједничког социјалног учешћа, властиту вредност и идентитет. Наша установа тежи повећању видљивости и промовисању значаја квалитетног раног васпитања и образовања у заједници, континуирано развијајући сарадњу, партнерство, и умрежавање са свим актерима који доприносе подршци раног развоја деце. Креирањем подстицајних услова за децу и породицу подржавају се добробити, остварују међусобни позитивни утицаји и дугорочно подиже општи квалитет живота у заједници. Тежимо да промовишемо слику о детету као компетентној, активној особи која има право и могућности да активно учествује у обликовању заједнице у којој живи. Установа користи различите ресурсе и просторе у заједници за реализацију активности (отворене просторе, институције образовања, културе и спорта итд.) и учествује у различитим дешавањима у локалној заједници (прославе, фестивали, акције). Промовисање Установе у локалној заједници остварује се и кроз учешће у многобројним акцијама и манифестацијама у граду и кроз повезивање са другим образовним програмима и организацијама које се баве децом и породицом.

Сарадња Установе и основних школа се континуирано одвија кроз посете предшколске деце школама, заједничко учешће на манифестацијама, као и кроз посете учитеља и школске деце вртићима и заједничке састанке стручних сарадника школе, стручног сарадника Установе, васпитача и родитеља чија деца полазе у школу. Установа о свом раду и актуелним дешавањима информисе родитеље и заједницу путем веб сајта установе, фејсбук групе за родитеље и васпитаче, а комуникација са породицама одвија се и путем других онлајн канала комуникације.

Остварује се сарадња са локалном заједницом, Основним школама, Средњом школом, Центром за социјалну службу, Домом здравља, Центром за културу, Спортском организацијом, Туристичком организацијом, МУП-ом Деспотовац, Вртогасном јединицом, Градском библиотеком, Геронтолошким домом...и другим установама које доприносе васпитно-образовном раду наше Установе.

Многобројне активности Установе пропраћене су и локалним медијским камерама, текстовима у локалним и државним штампаним медијима, као и локалним радио станицама.

3.3. РАД СА ДЕЦОМ И ПОРОДИЦОМ ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА

Један од приоритета у раду Установе је унапређивање инклузивног васпитања и образовања. Установа има Тим за инклузију који се стара о грађењу и неговању културе инклузивности и развијању инклузивне праксе. У Установи се негује клима отворености и осетљивости за инклузивност и пружање једнаких шанси за учествовање свој деци. Континуирано се предузимају активности на унапређивању компетенција за планирање и реализацију инклузивног васпитно-образовног рада организовањем едукација за васпитаче, обезбеђивањем стручне литературе и организовањем различитих облика додатне подршке деци и породицама.

Приоритети у раду Тима за инклузију су: - Неговање инклузивне праксе путем сензибилизације и едукације васпитача, мед. сестара-васпитача, стручног сарадника, родитеља и локалне заједнице; - Унапређивање педагошке документације везане за праћење развоја и напредовања деце; - Подршка васпитачима у планирању и реализацији васпитно-образовног рада са децом која имају тешкоће у развоју; - Подршка родитељима деце са тешкоћама у развоју. Установа настоји да својим деловањем у локалној заједници афирмише доступност предшколског васпитања свој деци, а нарочито деци која потичу из осетљивих друштвених група.

Додатна подршка деци и породицама реализује се кроз различите облике које Установа остварује у сарадњи са партнерима на нивоу локалне заједнице, Домом здравља. Центром за социјални рад и педијатријском службом и на основу мишљења ИРК, реализују активности додатне подршке деци са сметњама у вртићима. Број ромске деце која су укључена у ППП порастао је у односу на претходни период, захваљујући теренском раду на идентификовању деце која су стасала за ППП и непосредној подршци породицама око укључивања у систем обавезног образовања и васпитања. Планирањем и спровођењем афирмативних мера ради се на повећавању обухвата ромске деце предшколским васпитањем и образовањем и осигуравању редовности похађања ППП. Установа настоји да својим укупним деловањем и иступањем у јавности емитује поруку о доступности своје подршке и отворености за сву децу из локалне заједнице. Вртић, као место заједничког живота и одрастања деце и одраслих, пружа подршку целовитом развоју детета, васпитној улози породице и укључивању деце и одраслих у друштвену заједницу. Препознавањем потреба деце и породица и адекватним реаговањем, Установа кроз своје програме пружа различите врсте подршке усмерене на добробити све деце.

3.4. ТРАНЗИЦИЈА И КОНТИНУИТЕТ У ОБРАЗОВАЊУ

Транзициони периоди представљају временске периоде током којих дете доживљава промену због преласка са једног на други ниво васпитања и образовања. Они обухватају неколико месеци пре преласка на следећи ниво и неколико месеци након преласка и односе се на: први полазак у вртић/јаслице (прелазак из породице у вртић), прелазак из јаслица у вртић, прелазак из једне групе/вртића у други и полазак у школу. Програми транзиције се пажљиво разрађују и реализују, уз уважавање перспективе детета и родитеља, подстицање партнерства и уважавање могућности и ресурса вртића, породице и заједнице.

Активности усмерене на успешно прилагођавање, адаптацију и добробит детета, планирају се и реализују у узајамној сарадњи са породицом, уз укључивање других стручњака и установа, уколико постоји потреба (ЦЗСР, ИРК, други вртић, школа и сл.). Обезбеђују се повољни услови за прилагођавање детета, креирањем подстицајне средине и осмишљавањем активности, уз активно присуство родитеља током првих дана боравка детета у јаслицама/вртићу, поштовање индивидуалног ритма детета и постепено одвајање од родитеља.

Програми адаптације деце на јаслице/вртић доносе се у партнерству са породицом, уз уважавање јединствености детета, његових навика и потреба, и пружање подршке породици и деци. Одржавају се родитељски сатанци, индивидуални разговори са родитељима, предавања све у интересу детета и породице, као и стручних радника.

Циљ оваквог вида подршке родитељима је њихово благовремено упознавање са процесом адаптације, могућим током и факторима који утичу на адаптацију деце и породица и мерама које имају за циљ да овај процес учине лакшим и успешнијим. Смисао заједничког боравка деце и родитеља током првих дана у вртићу је у томе да приликом преласка детета у нову средину дете има ослонац у ономе што му је блиско и познато, да нову средину упозна уз подржавајуће присуство особе за коју је везано и коју познаје. То је период у коме се активно прилагођавају и одрасли и деца, јер се кроз узајмне интеракције креира нови контекст у коме се моделују узајмна очекивања, утврђују рутине и успостављају обрасци понашања. Због тога је овај период посебно значајан и важно је да буде добро испланиран, а истовремено врло флексибилан. Посебна пажња поклања се стварању поверења и добре сарадње са породицом, јер је то темељ квалитетних, узајамно уважавајућих односа и партнерства са породицом.

Једна од важних активности у овом периоду је и грађење идентитета групе, како би дете препознало

сличности које га повезују са групом, доживело групу као своју и осетило сигурност, блискост и припадање. Дете такође уочава различитост и препознаје себе као јединствену и непоновљиву особу, која је вредна сама по себи и значајна као појединац, а истовремено и као члан својих група (породица, вршњачка група у вртићу, итд.) Остваривање припремног предшколског програма доприноси програмском и организационом повезивању предшколског и школског система, као претпоставке остваривања континуитета у васпитању и образовању деце. Због тога овај транзициони период представља заједничку одговорност вртића, школског система и породице како би се олакшао прелазак детета у ново окружење. Циљ је обезбеђивање континуитета квалитетног физичког и социјалног контекста за развој и учење кроз холистички приступ детету, уз уважавање индивидуалних карактеристика и права сваког детета. Деца предшколског узраста и њихове породице се, током припремног предшколског програма, упознају са особеностима школског система. У години пред полазак у школу сарадња Установе и основних школа се континуирано одвија. Посете школама, праћење наставе током школског часа и заједничке манифестације предшколаца са децом школског узраста чине саставни део овог транзиционог периода. Такође, родитељи деце припремног предшколског програма имају прилику да на заједничком састанку са васпитачима и стручним сарадником дискутују важне аспекте транзиције, као и да се упознају са изазовима које полазак у школу доноси. Када су у питању деца из осетљивих група, трудимо се да одржимо континуитет и уважавамо сложеност транзиције између школског и предшколског система.

Како унапређење инклузивности образовања има приоритет у Установи, настојимо да са породицама, васпитачима и представницима школе заједно планирамо процес преласка из вртића у школу. Заједно са породицом детета разматрамо у којој мери би документација која постоји, у виду педагошког профила, мера индивидуализације, или индивидуалног плана подршке, била од користи за креирање подстицајног окружења и ситуација у школи. Заједно са родитељима као партнерима креирамо праксу која се уз њихову сагласност преноси и у школски систем и има позитиван ефекат на учење и развој детета.

4. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ

4.1. ЗАЈЕДНИЦА РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ: РАЗВОЈ ПРАКСЕ, ПРОФЕСИОНАЛНИ РАЗВОЈ И ЈАВНО ДЕЛОВАЊЕ

Развијање рефлексивне праксе је континуирани процес преиспитивања теоријских и властитих полазишта и сопствене праксе кроз односе сарадње, поверења и размене са колегама, породицом и децом; повезивањем са другим практичарима, истраживачима и стручњацима у покретању заједничких истраживања о питањима која су релевантна за праксу предшколске установе и која су у функцији развијања програма у складу са концепцијом Основа. Стручно усавршавање и професионално оснаживање васпитача, медицинских сестара васпитача, стручних сарадника се заснива на наведеном полазишту.

На основу **Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник РС" бр.88/2017, 27/2018, бр.законои и 10/2019) ,** наставник, васпитач и стручни сарадник, са лиценцом и без лиценце, дужан је да се стално усавршава ради компетенција потребних за рад, у складу са општим принципима, као и за постизање циљева образовања.

Обука стручних радника за Нове основе „Године узлета“ реализована је у марту 2022. године у вртићу у Деспотовцу које чини језгро промена васпитно- образовног рада.Један број радника за Нове основе је прошао обуку on line. Током пролећа и лета започеле су измене простора и начина рада уз надзор ментора, како бисмо од септембра спремно ушли у нову концепцију васпитно – образовног рада. Овом обуком и обављеним почетним променама простора и начина рада, није финиширан будући рад, већ се очекује стално преиспитивање, процењивање и усавршавање васпитно – образовне праксе. С тим у вези, предстоје нам сталне активности на усавршавању нове концепције рада које укључују сталне посете теренских стручних радника језгру промена, консултације међу стручним радницима, заједнички рад на променама и прилагођавању простора, тематске сусрете, међусобне посете стручних радника из различитих објеката на нивоу установе. Праћење и увођење промена током примена Нових основа биће разматране на Активима стручних радника (сваке задње среде у месецу), на Васпитно – образовним већима, Педагошким колегијумима и састанцима Тимова који се у установи организују по потреби. Такође, настојаћемо да свака група створи свој аутентичан амбијент и простор за рад и функционисање групе, уз укључивање родитеља и локалне заједнице у којој се налази. Успешност реализације Нових основа захтева добру сарадњу стручних радника са родитељима, добру информисаност родитеља о новинама у раду, позивање родитеља на сарадњу, као и коришћење ресурса који се налазе у окружењу васпитне групе.

У заједницама учења практичара, сви узимају учешће. Учење се организује око релевантних питања, проблематике из праксе и истраживања која покрећу практичари, или узимањем учешћа у истраживањима, пројектима и процесима заједно са релевантним установама. Рефлексивност практичара је основ развијања програма и праксе.

Хоризонталне размене и истраживања практичара су основни ослонац развоја праксе и грађења односа заснованих на поверењу, уважавању, размени и узајамној подршци. У установи се реализују различити начини планирања и остваривања хоризонталног учења и истраживања практичара, чиме континуирано преиспитујемо теоријска и практична полазишта и сопствене праксе у дијалогу са колегама, породицом и децом.

План стручног усавршавања реализоваће се и кроз рад Васпитно-образовног већа и стручних актива. Годишњим планом стручног усавршавања планирамо и редовно стручно усавршавање васпитача, медицинских сестара - васпитача и стручних сарадника и сарадника путем акредитованих семинара.

Осим наведеног, учествоваћемо у програмима стручног усавршавања на различитим интернет платформама, као и похађањем онлајн предавања, конференција и обука. Похађани семинари се реализују и презентују у вртићима, на активима Установе, на стручним сусретима васпитача и медицинских сестара васпитача. Наставићемо са богатом праксом хоризонталних размена и у наредном периоду, јер овај вид професионалног оснаживања има вишеструке ефекте на квалитет рада и јачање компетенција. Једна од области која за већину васпитача и мед. сестара-васпитача представља велику новину јесте употреба веб алата у васпитно-образовном раду, што отвара потребу за организовањем различитих облика усвајања и унапређивања дигиталних компетенција порактичара.

У Установи се креирају различите прилике за професионални развој свих запослених (учешће у пројектима, деловање у стручним удружењима, хоризонтално и вертикално стручно усавршавање, разрада индивидуалних планова стручног усавршавања у складу са индивидуалним потребама сваког практичара и сл.). Учествојемо на релевантним стручним скуповима, за које се тимски припремају презентације радова наших вртића, ангажовањем на промовисању права детета и породице и промовисањем значаја предшколског васпитања и образовања.

4.2. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊ ОСТАВРИВАЊА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Вредновање квалитета рада Установе врши се кроз спољашње вредновање квалитета рада установе и самовредновање. Самовредновање као реалан процес доноси ефекте кроз подстицање добре праксе, помагање запосленима да препознају сопствене вештине и стручност и омогућава заједничко учење и професионални развој. Спроводи се кроз кључне области дефинисане Правилником о стандардима квалитета рада установе.

Циљ процеса и рада на овим областима самовредновања је грађење квалитетне праксе предшколске установе као заједнице учења и реалног програма васпитно-образовног рада са децом са једне стране, и афирмација предшколског програма Установе у друштвеној и професионалној заједници, са друге стране. Веома је важна комуникација између Тима за самовредновање на нивоу Установе са тимовима који су формиран на нивоу вртића (заједнички чине проширени тим за самовредновање). У Тимовима за самовредновање вртића сагледава се сопствена пракса која води ка унапређењу у грађењу културе вртића, развијању реалног програма и подржавања дијалога са родитељима и децом кроз критички приступ пракси и отвореност за преиспитивање и промену. На почетку сваке радне године фокус стављамо на једну од кључних области.

Акциони план обухвата ослушкивање заједничких потреба породице, предшколске установе, увида из праксе, специфичности вртића, породица деце, као и заједничког контекста учења. Акциони план садржи активности, носиоце и време реализације. У оквиру активности спроводи се континуирано информисање, креирање различитих облика и могућности рада свих интересних група у процесу самовредновања у установи. На овај начин, васпитач из улоге рефлексивног практичара сагледава своју праксу, детаљније упознаје како да на различите начине, својствене конкретном вртићу може да разматра индикаторе. То представља полазиште за промишљање о акцијама које ће унапредити рад вртића и сопствену праксу. У процес самовредновања квалитета рада Установа укључује све оне којима је квалитет важан и који учествују у његовом грађењу: васпитаче, родитеље, децу, друге запослене у вртићима, представнике локалне заједнице.

Конструктивни предлози проистекли из размена између интересних група представљају полазиште за израду Годишњег плана Установе. Заједничка настојања усмерена су ка остваривању предложених мера за унапређење квалитета рада на нивоу свих радних јединица, о чему постоје писани записи (извештаји о процесу праћења квалитета рада). Евалуација спроведених мера за унапређивање квалитета рада врши се на основу извештаја, а усаглашеност планираних мера за унапређивање квалитета са проценом стања у Установи постиже се континуираном сарадњом Тима за самовредновање на нивоу Установе и Тима за развојно планирање. Дијалог два тима води ка стварању нових перспектива, као и конкретних планова за наредну радну годину.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Предшколски програм, као и његове измене и допуне, доносе се на начин и по поступку утврђеним законским прописима и општим актима.

Измене и допуне Предшколског програма врше се по потреби ради усаглашавања са насталим променама у току његовог остваривања.

Овај Предшколски програм П.У. „Рада Миљковић“ ступа на снагу у року од осам дана од дана објављивања на огласној табли Установе.

Ступањем на снагу овог Предшколског програмa престаје да важи Предшколски програм број 919 од 10.03.2015.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

ДР ИВАН АНТИЋ

Предшколски програм П.У. „Рада Миљковић“ Деспотовац објављен на огласној табли Установе 02.09.2011 године.

Предшколска установа

"РАДА МИЉКОВИЋ"

Број: 885.

Датум: 24.08.2022. г.

Д е с п о т о в а ц

На основу члана 119. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" 88/2017, 27/2018-др.закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021), чланова 16. и 17. Закона о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник РС", број 18/2010, 101/2017, 113/2017, 10/2019 и 129/2021) и члана 37 и 54. Статута Предшколске установе "Рада Миљковић" из Деспотоваца, Управни одбор Установе на седници одржаној 24.08.2022.године, донео је

О Д Л У К У

Усваја се Предшколски програм Предшколске установе "Рада Миљковић" – Деспотовац, број 884.

Саставни део ове одлуке је Предшколски програм Предшколске установе "Рада Миљковић" Деспотовац, број 844 од 24.08.2022. године.

Образложење

Чланом 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања и чланом 54. став 1. тачка 2) Статута Установе прописано је да орган управљања установе доноси предшколски програм, развојни план, годишњи план рада, усваја извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању.

Чланом 58. Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да Предшколски програм доноси предшколска установа у складу са основама програма предшколског васпитања и образовања, а да се ближи услови за израду утврђују посебним законом.

Одредбама члана 16. и 17. Закона о предшколском васпитању и образовању и члана 39. Статута Установе прописано је да се васпитно-образовни рад у предшколској установи остварује се на основу предшколског програма, да Предшколски програм доноси предшколска установа, односно школа која остварује припремни предшколски програм, у складу са основама програма предшколског васпитања и образовања, да Предшколски програм садржи опште податке о установи и њеном окружењу, облике и програме васпитно-образовног рада и њихово трајање, друге облике рада и услуга, облике сарадње са породицом и локалном заједницом, односно начине сарадње са саветом родитеља формираним у јединици локалне самоуправе, начине остваривања принципа и циљева васпитања и образовања, као и начине праћења и самовредновања рада предшколске установе, да се Предшколским програмом разрађују начини развијања индивидуализованог приступа у остваривању васпитно-образовног рада и пружања подршке деци и породицама, посебно деци и породицама из осетљивих друштвених група, уз уважавање развојних, образовних, здравствених и социо-културних потреба деце, да Предшколски програм припремају одговарајући стручни органи, а доноси га орган управљања предшколске установе, односно школе која остварује припремни предшколски програм, у складу са Законом и да се Предшколски програм доноси се на неодређено време и објављује се у складу са општим актом предшколске установе, односно школе која остварује припремни предшколски програм, а мења се по потреби, ради усаглашавања са насталим променама у току његовог остваривања. Имајући у виду наведене одредбе закона и статута, донета је одлука као у диспозитиву.

Управни одбор,
Председник

Др. Иван Антић

